

FREDS BUDET

Fred • Rättvisa • Ekologi • Demokrati

En ny tidning!

1

FREDS BUDET

Fred • Rättvisa • Ekologi • Demokrati

fredsredaktion@gmail.com

Redaktion: Tord Björk, Åke Eriksson (red.sekr. och teknisk produktion), Annelie Hultén Contreras (korrektur), Lorenz Jolin.

Fredsbudet arbetar med uppropet *För fred & rättvis klimatomställning* som grund. För innehållet i signerade artiklar ansvarar skribenten själv.

Välkommen till Fredsbudet,

en tidning gjord av aktivister för fred på jorden och fred med jorden.

Efter vårens kampanj för folkomröstning om DCA och efter höstens aktionsvecka för fred och klimaträttvisa kommer nu ett nytt initiativ.

Vi har startat en tidning i PDF-format som ska kunna läsas på datorns skärm, på "padda", och skrivas ut.

Fredsbudet görs med uppropet **För fred och rättvis klimatomställning** som grund. Fredsbudet är ett tidningsprojekt helt utanför pengarnas värld: inga arvoden, inga tryckkostnader, inga prenumerationer.

Tanken är att Fredsbudet ska vara så intressant för folk i rörelsen att den så att säga sprider sig själv genom nätverken.

Vi har inte hunnit fixa alla detaljer ännu, som en hemsida där vi ska lägga upp alla Fredsbud som görs plus en hel del andra skrifter.

*Så om du vill att fler ska läsa det du just nu har på skärmen: **DELA! DELA! DELA! DELA! DELA! DELA!***

Över 40 000 namn samlades in under kampanjen för folkomröstning om DCA, avtalet mellan USA och Sverige om placering av amerikansk militär och utrustning på 17 svenska orter. Här har vi samlat några texter om kampanjen och hur den kan gå vidare. Dessutom en berättelse om tidigare motstånd mot militär skövling i det egna landet.

KAMPANJEN FÖR.. **FOLKOMRÖSTNING** OM DCA-AVTALET MED USA

DCA och jag

Jag har levt i 54 år. Det har funnits mycket att protestera mot och kämpa för under den perioden.

Jag har aldrig känt att jag inte kunde göra det. Inget har på allvar hotat min inre frihet.

Det finns saker som kommer fram först i efterhand och hemligstämplar som förnyas och livstids tystnadsplikter och ekonomiska band och tvång, som undergräver människors samvetsfrihet. Kollektiv skuld. Men samvetsfriheten är ändå ett av demokratins mål.

Länge var Sverige, internationellt, på det diplomatiska planet, självständigt och solidariskt.

Neutraliteten var visserligen, precis som yttrandefriheten, villkorad (frihet förutsätter ekonomisk jämlikhet). Men den var ändå ett fungerande verktyg och ett ideal. Dess värde låg inte i att kunna välja sida utifrån egna behov i varje konflikt, även om vinden ibland vänder kappan, utan i att kunna ta ställning för utvecklandet av gemensamma och fredliga lösningar.

Hösten 2021 försvann den och trots min obetydlighet började jag känna mig trängd.

I mars 2022 fanns det bara en enda riksdagsledamot som inte ville skicka vapen till Ukraina, trots att fred var inom räckhåll. En enda. Amineh Kakabaveh. Talande nog var hon en "politisk vilde", vilket är det närmaste "en människa, en röst" det går att komma i en representativ demokrati. I media beskrevs hon som en fara för demokratin.

"Alla" hade en åsikt. Som om "alla" kanske hade haft den åsikten hela tiden, i smyg, och bara väntat på rätt ögonblick.

Människor som ville bredda bilden avfärdades, om de

ens fick möjlighet att göra sig hörda, och i det privata fylldes deras inkorgar av hotfulla mejl. Som under pandemin, fast mycket värre.

"Vifta med flaggan, din jävla förrädare!" låg och ligger strax under den solidariska ytan.

Sedan kom Gaza tillbaka in i det kollektiva medvetandet.

Med ännu mera så-här-ska-du-tänka.

Medan verkligheten utspelar sig någon annanstans. Medan människor bombas, flyr, mördas, interneras, torteras, svälter ihjäl, saknar dricksvatten, inte får sjukvård...

Ha en åsikt!

Ha *en* åsikt!

Ha den *här*, helt befängda, åsikten!

En anledning till att jag, mot bättre vetande (jag är rädd), började dela ut flygblad om DCA-avtalet är att jag såg hur resterna av min relativa samvetsfrihet skulle smulas sönder totalt.

Känslan är svår att förmedla men närmar sig vad den amerikanske militärpsykiatern Jonathan Shay på 1990-talet definierade som "moral injury": *Moralisk skada är ett specifikt trauma som uppkommer när människor ställs inför situationer som på djupet går emot deras samvete eller hotar deras grundläggande värderingar. De som brottas med det kan ha svåra skuldkänslor; känna vrede och överväldigas av känslan att de inte kan förlåta sig själva eller andra.* E SVOBODA, SEPTEMBER 2022, MIN ÖVERSÄTTNING)

<https://www.scientificamerican.com/article/moral-injury-is-an-invisible-epidemic-that-affects-millions/>

Att gå ut och försöka prata med andra om vad som höll på att hända kändes jobbigt, men inte lika jobbigt som att inte göra det.

Jag mötte många som var förvånade. En del av dem som faktiskt hade hört talas om avtalet tyckte att det var bra. Det blev några intressanta diskussioner. Andra gick förbi utan att ens titta åt mitt håll, när jag erbjöd ett flygblad. Som tur är var de inte så många. Annars hade jag gått hem igen.

Två möten var lite speciella. Det första var med en man i 30-årsåldern från Ukraina. Jag stod på Sergels torg under en demonstration och han kom fram och undrade om jag kunde förklara vad det handlade om på engelska. Han såg ledsen ut. Tanken slog mig att EU kanske snart gör mig medskyldig till att han skickas tillbaka in i kriget. Jag berättade om avtalet och frågade hur han, som flykting, såg på det hela. Han tyckte inte att Sverige skulle upplåta sitt territorium åt amerikansk militär. Hans upplevelse av vad som hände i Ukraina var att människorna hade velat behålla sin neutralitet. Att de hade reducerats till en bricka i ett stormaktsspel.

Det andra mötet var också på Sergels torg, men med ett par som först var på väg att gå förbi mig. Jag lyckades fånga kvinnans intresse. Ingen av dem hade hört talas om avtalet. Mannen trodde först att det handlade om NATO. Det faktum att jag stod och delade ut flygblad

gjorde mig dessutom suspekt: "Vad säger du om jag säger att jag röstade på SD? Vill du fortfarande prata med mig då?" Det var en ingång. Jag sade att det rörde nationellt självbestämmande. Visst vore det bra att folkomrösta om saken? Han förblev skeptisk, men mera för att han inte trodde att det skulle spela någon roll. Staten gör som den vill. Kvinnan var kanske ändå en länk. Innan de gick vidare tog hon med sig ett flygblad.

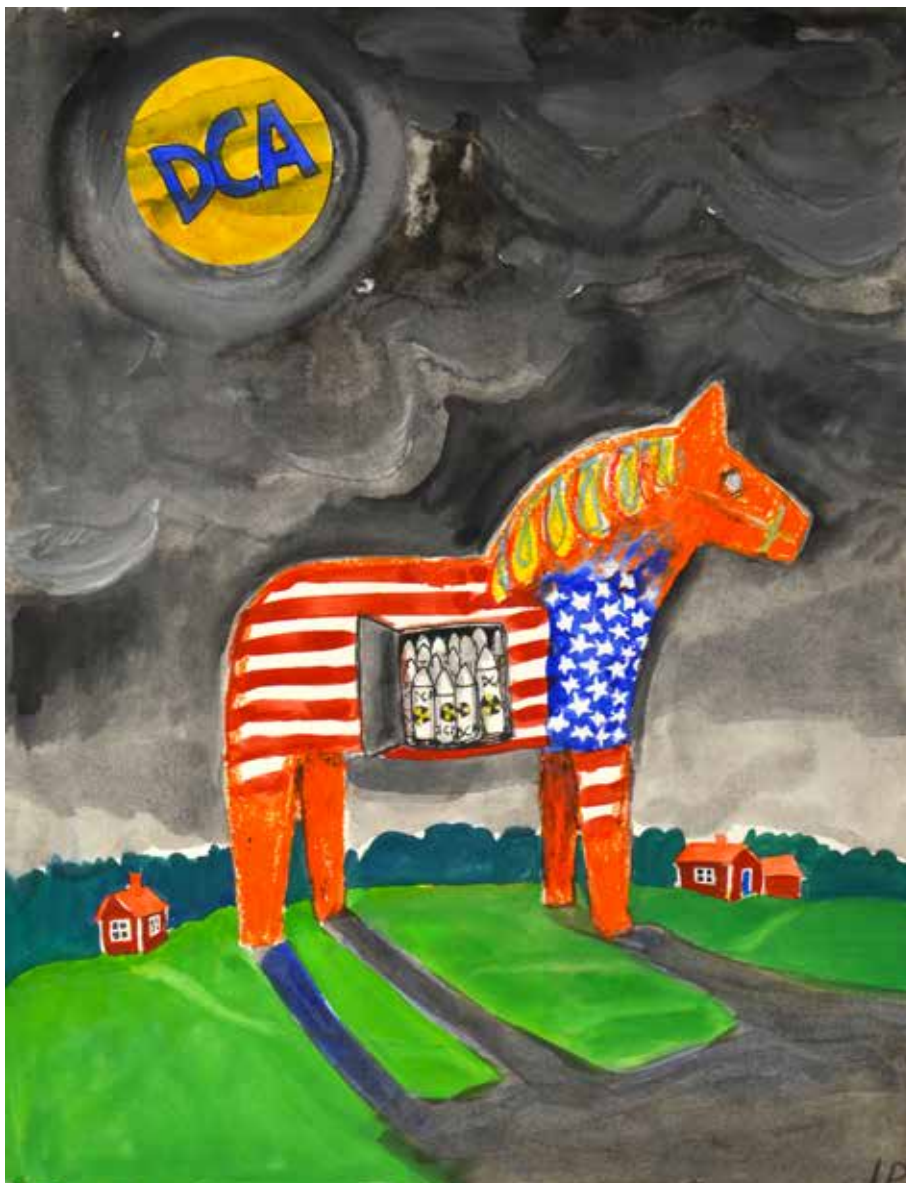
Den 15 augusti trädde DCA-avtalet i kraft. Sverige är nu ett av de många länder som USA har militärbaser i.

Vad kan göras?

Vi kan uppmärksamma avtalets konsekvenser så fort de börjar märkas i vardagen. Fortsätta prata om det. Även bland kritikerna kommer många att vänja sig. Det kommer att gå att tjäna pengar på den amerikanska närvaron. 10 år är lång tid. Om det inte finns någon stark opinion för att upphäva avtalet mot slutet av bindningstiden, så löper det vidare.

Om inte The Doomsday Clock slår tolv först, förstås.

Annelie Hultén Contreras

Några tankar kring vår kampanj

Redan innan DCA hade Sverige inte så mycket "nationellt självbestämmande" på försvarsområdet. DCA var ett steg, men extra tydligt, i en utveckling som pågått länge. Vi hade redan EU-medlemskapets gemensamma utrikespolitik. Vi fick Världensavtalet och sedan Natoanslutningen. Ett avtal med USA om samarbete kring forskning och utveckling på det militära området tecknades redan av Göran Perssons regering.

Vapenindustrin är internationella projekt och multinationella storbolag. Bofors är engelskt. Motorerna till JAS-planen görs i USA. Staterna och de mäktiga storföretagen samordnar all forskning, utveckling och tillverkning av krigsmateriel. Krigsindustrins profitjakt och stormaktsintressen styr.

Är det möjligt att upprätta ett verkligt nationellt självbestämmande och behålla en "militär kapacitet"? Sverige skulle då behöva lämna EU, lämna Nato, avbryta alla militärindustriella samarbeten och säkra att den egna militären kan hålla jämna steg med omvärldens rustningar. Svårt att tänka sig – det närmaste exemplet är Nordkorea!

Återstår då att söka lösningen i en genomgripande samhällsförändring som inbegriper avskaffandet av hela militärväsendet. Vägen dit går knappast genom nationell isolering.

En punkt i vår kritik av DCA sticker ut som extra viktig: Frågan om kärnvapnen. Kravet på ratificering av FN:s förbud mot kärnvapen ser jag som nästa tema vi kan samlas kring. Tänk om fredskämpar, från Reykjavik till Helsingfors, kan få liv i det gamla kravet på att göra Norden till en kärnvapenfri zon!

Jag trodde aldrig att vi skulle kunna få en folkomröstning om DCA. Ändå skrev jag på uppropet som blev starten för vår kampanj. Sedan bidrog jag främst som grafisk formgivare. Det här avtalet var ett allvarligt steg och det var nödvändigt att samla ett motstånd.

Det som vi lyckades åstadkomma är stort nog, i denna reaktionära tid.

Att vi formulerade det som ett krav på en folkomröstning tyckte jag var extra viktigt. Folk kunde skriva på för ett demokratiskt krav som ifrågasätter politikernas rätt att kunna gå med på vad som helst, bara de har lyckats bli valda. Kampanjarbetet gav oss sedan en inblick i hur hårt partipiskan viner över riksdagsgrupperna. Till slut blev det över 40 000 namn, de flesta på nätet, men drygt 7 000 på namnlistorna. Varje sådan namnteckning var resultatet av ett samtal människor emellan. En hel del nya kontakter knöts till fortsatt fredarbete.

Vårt arbete visade att de gamla kämparna hade orken kvar när det gällde, men vi såg också en generationsklyfta. De unga var fullt upptagna av Gaza.

Bland dem som drev kampanjen för folkomröstning om DCA pågår nu sammanfattning, utvärdering och diskussion om hur man kan gå vidare. Den diskussionen präglas inte av någon uppgivenhet – den är full av beslutsamhet och påhittighet. *Folk mot DCA* har nu undertecknat uppropet *För fred och rättvis klimatomställning*.

DCA-kampanjen har varit en tid med full uppmärksamhet på att försöka få politiker att komma på bättre tankar. Nu är det dags att fokusera på vad vi själva kan bidra med. Kanske ska vi ägna en tanke åt hur vi kan stödja de verkliga krigshjältarna – desertörerna och vapenvägrarna.

Medlemmarna i Svenska freds *Arbetsgrupp för fred och rättvis klimatomställning* gick in för att arbeta med namninsamlingen för folkomröstning. Nu kan vi i den gruppen koppla in på vårt "huvudspår" igen. Närmast har vi den globala aktionsveckan i slutet av september.

Det största hotet mot vår säkerhet – mot själva livet – är klimatkrisen. Inte heller här hjälper militära insatser. Havsyntans höjning kan inte bombas bort. Den enorma uppgift vi står inför kan vi bara lösa genom arbete på alla nivåer samtidigt – lokalt, nationellt och globalt. Vi har bara en planet och mer än någonsin behövs internationell solidaritet, inte som vackra ord utan som en världsomfattande folkrörelse!

Åke Eriksson

Baseaftalerne er et led i en generel militarisering af Norden

Skiftet fra 70 års nordisk politik, om ikke at ville have udenlandske baser og tropper permanent i landene, kan kun forstås i sammenhæng med ændringer i konfliktmønstret og konfliktniveauet i verden.

Det ændrede konfliktniveau er også årsag til de andre dele af den oprustning og militarisering af Norden, som nu gennemføres.

Allerede i 1953 ønskede USA baser på danske luft- og havne, men politikerne endte med at sige nej tak, fordi USA ikke ville give Danmark indflydelse på, hvad flyene skulle bruges til, og end ikke acceptere, at det skulle være til forsvar af Danmark.

Den danske regering frygtede dengang, at baser i Danmark ville øge faren for angreb på Danmark.

Samtidig ville Danmark miste sikkerhedspolitisk

handlefrihed og suverænitæt, og oprettelsen af udenlandske baser på dansk jord ville møde modstand i en stor del af den danske befolkning.

Når USA nu laver mange nye bilaterale aftaler, bl.a. med de nordiske lande og med lande i Asien, må vi se det som et led i USA's forsøg på at inddæmme Rusland og Kina.

Med baser i Danmark og Sverige kan USA lukke den russiske østersøflåde inde. Med baser i Norge og overvågning med radar og droner fra Grønland og Færøerne, kan USA kontrollere den russiske nordflådes adgang til Nordatlanten.

Russernes adgang til Nordatlanten spiller ingen rolle for Nordens sikkerhed. Vi er naboer til russerne i Østersøen. Men det er afgørende for USA's sikkerhed i tilfælde af en atomkonfrontation mellem USA og Rusland.

Med Kinas voksende styrke og indflydelse, USA's tab af indflydelse og den skærpede konflikt med Rusland kommer de europæiske, og særligt de nordiske lande under pres for at bakke mere op om USA og NATO.

Politikerne lagde sig hurtigt ned. Stort set alle politiske partier tror på, at vores sikkerhed bedst varetages ved at gøre, som USA ønsker. Det er baggrunden for Nordens markante skifte i forhold til amerikanske baser.

Carsten Andersen

Baser som USA kommer att få tillgång till

Vi bildar nätverket 17 basområden

Till dig som är freds- och klimatengagerad och bor nära någon av de 17 svenska militärbaser som berörs av DCA-avtalet. Det handlar om att vi så långt det är möjligt måste följa upp och dokumentera vad som sker och riskerar att ske på och kring de angivna militärbaserna och i deras närområden, för att värna freden, miljön och klimatet.

Den 18 juni i år röstade en överväldigandemajoritet i Sveriges riksdag igenom DCA-avtalet, utan att informera om avtalet och ta reda på folkets vilja, rakt emot våra demokratiska grundprinciper. Avtalet som strider mot Sveriges suveränitet och oberoende träder i kraft redan nu under augusti. Detta sker samtidigt med en kraftigt tilltagande krigshets och ett alltmer allvarligt spänningsläge i vår omvärld i allmänhet och i vårt närområde i synnerhet.

Det saknas dessutom en analys av de klimat- och miljökonsekvenser som avtalet ofrånkomligen kommer att medföra, vilket är mycket allvarligt i en tid av alarmrande klimathot.

Vi organiserar oss nu för att dokumentera vad, när och hur saker sker när avtalet implementeras, analysera konsekvenserna och sprida information om detta till allmänheten. Det gäller både nya militära verksamheter och operationer och effekterna av dessa på miljön och civilsamhället. Vi agerar för att utbyta erfarenheter mellan orterna och planera och genomföra manifestationer och protestaktioner för att visa både allmänheten och

myndigheterna att det som sker till följd av DCA-avtalet är oacceptabelt. Vi uppmuntrar även till informationskampanjer och bildningsverksamhet för att sprida kunskap om och öka förståelsen för hur ökad militarisering påverkar både vår säkerhet, risken för krig och förutsättningarna för miljön och klimatet, dvs hur fred och klimat hänger ihop.

Basgruppens syfte är att skapa ett nätverk av lokala grupper som arbetar för klimaträttvisa och fred – lokalt och i nationell samverkan. Basgruppen startas som en undergrupp till Folkomröstningskampanjen [vars namn är ändrat till Folk mot DCA]. I detta syfte söker vi nu engagerade personer på de orter och i de områden som närmast berörs av de 17 baserna. Vi söker en kontaktperson på varje ort/i varje område och gärna fler därutöver, som kan vara med och bygga upp lokala nätverk av personer, rörelser och organisationer. Är du engagerad och boende i någon av de 17 basernas närområde? Har du kontakt med andra freds- och/eller klimataktiva personer eller grupper som kan engageras och samverka för freden, miljön och klimatet? Vi hoppas att du vill vara med!

Hör av dig med namn, mailadress (och vilken bas som du har koppling till) till Andreas Falk

ateljefalken@yahoo.se

För fredens och klimatets skull!

Andreas Falk, Folkomröstningskampanjen

Karin Utas Carlsson, Folkomröstningskampanjen

Ann-Lis Svensson, Parents for Future

Läsning och inspiration för er som inte gillar 17 amerikanska militär- baser i Sverige

Det här hände i slutet på 1970-talet. Svenska militären gjorde anspråk på att få utöka sina övningsområden runt om i hela Sverige, i Remmene nära Borås, Sågebacken i Uddevalla, Mästocka och Slättåkra nära Halmstad, Horssjön i Värmland, Martille på Gotland, Mockträsk nära Boden, Skövde och på många andra platser. Det gällde då oftast övningsområden som låg i nära anslutning till militära regementen, och därmed ofta i bebyggda områden – många människor berördes när deras hus och gårdar skulle tvångsinlösas.

Skillingaryd söder om Jönköping var ett sådant område, där en stark motståndsrörelse uppstod bland de berörda markägarna. Totalt berördes direkt 376 människor som bodde i det område som militären ville ha, många av dem bönder som brukade sin mark och bedrev boskaps-skötsel.

Utvidgningarna gick till så att militären försökte köpa alla lediga gårdar under några år, och sedan började man tvinga fram försäljning. (Notera gärna att det nu också pågår militära uppköp av mark runt om i Sverige...)

Genom Ulf Norenus som då var aktiv i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen skapades kontakt med de berörda i Skillingaryd. Dessa personer hade oftast inte tagit ställning till militarismen som system, men vi fann varandra direkt i kritik av det hänsynslösa sätt som militären pekade ut nya områden på, utan hänsyn till civila världen, naturen, djurlivet...

Josef Andersson, en 70-årig man som bott hela sitt liv på sin gård i Hjälmaryd nära Remmene skjutfält, ända tills den dag då militären tvingade bort honom från hans gård, exproprierade fastigheten, tvingade honom att flytta under hot om att han riskerade träffas av kulregn från militära övningar, och slutligen med kronofogdens hjälp vräkte honom från det hus som han inte fått någon ersättning för, sammanfattade den lokala kritiken så här:

Vad har vi att försvara? Vad är försvaret värt för oss, när ni tar våra hem?

Vi skapade en arbetsgrupp inom Svenska Freds som jobbade med den här frågan under de år som den militära kampanjen för utökade markområden pågick.

De lokala grupperna i de områden som hotades hittade på mängder av vägar att försvara, fördröja, förhindra men framför allt informera genom insändare i tidningarna, genom att hålla möten, kontakta olika samhällsföreträdare osv. Man uppvaktade riksdagsmän, och fick ofta stöd för de krav som man hade. En riksdagsman från Herrljunga som representerade Centerpartiet, Sture Korpås, agerade inte bara när det gällde utvidgningen i

hans hemtrakter vid Remmene, utan också bland annat just till stöd för folket i Skillingaryd. Militären hade tillräcklig mark, menade man, man kunde samordna sina övningar mellan olika regementen. Jorden behövdes för viktigare ändamål.

Jag fick fin kontakt med motståndsgruppen i Remmene, som hette *Vår bygd*. Det var en grupp av naturmänniskor, med stora kunskaper om skog, djur och de ekologiska sambanden. De tog mig med på nattliga orrspel mitt i det område som militären kallade värdefullt. Remmene-området var en gammal kulturbygd, som befolkats sedan urminnes tider. Det fanns ett stort antal värdefulla fornlämningar på det gamla skjutfältet, som funnits i många år, och ändå fler i det område som militären ville få tillgång till genom utvidgningen.

Men i de beslutsunderlag som militären presenterade för riksdagen fanns varken naturvärden eller fornlämningar omnämnda. Samma sak i Skillingaryd. De underlag som riksdagen fick att ta ställning till innehöll till exempel inte bullermätningar som visade att Skillingaryds tätort skulle beröras om militären fick sitt nya stora område.

Många människor på lite avstånd från skjutfälten gick på den lögn som spreds, att det bara var några få lokalbor som berördes, och att dessa bara var ute efter att få bättre betalt för sina gårdar. Svenska Freds bidrag blev att skapa ett allmänt intresse för frågorna – det här var en viktig symbolfråga, där olika värden stod mot varandra. Ungefär som en slogan lyder idag: *fred på jorden, fred med jorden*.

När militären struntade i fornlämningarna på Remmene, flera hade körts över och förstörts av stridsvagnar, och Riksantikvarieämbetet brydde sig inte, utan underordnade sig militärens intressen, så fick vi kontakt med en grupp unga arkeologistudenter, som kom till Remmene och gjorde en omfattande kartläggning av alla fornlämningar, vilken vi skickade till Riksantikvarieämbetet. Och för att ytterligare understryka att här stod samhällsintressen mot militära särintressen, så gjorde vi skyltar och satte upp vid alla dessa fornlämningar, där det inte stod "Fornlämning registrerad av Riksantikvarieämbetet" utan "Fornlämning registrerad av Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen". Efter några år blev samtliga dessa fornlämningar registrerade och uppmärksade av Riksantikvarieämbetet, även dem som skadats av militära fordon.

Det fanns mycket humor i det lokala motståndet, vilket kontrasterade mot militärens gråa maktspråk.

Vi bjöd in representanter från Larzac i Frankrike till en konferens som samlade skjutfältsmotståndare från hela Sverige. Larzac inbegriper ett gigantiskt militärt område där de lokala markägarna gjort sig kända inte bara för Roquefort-osten utan genom att de tog sina får till centrala Paris, för att skapa lagom mycket kaos, och därmed visade vad Larzac-området behöver användas för. Man blockerade också viktiga vägar med höskrindor.

Vid den här tiden fanns det en japansk munkorder, Nipponsan Myohoji, som vandrade runt världen och spred fredskrav och deltog i alla fredsdemonstrationer med sina trummor. De kom till Sverige och fick bo i ett av de övergivna husen på Remmene skjutfält – där de trivdes och stannade länge.

”Vem vårdar den här fornlämningen? Militären eller antikvarierna? Och om blindgångaren är ofarlig, varför lyfter ni inte bort den?” Harry Svensson i Jällby har många frågor att ställa till några militärer på besök.

Den mest uppmärksammade aktionen som vi genomförde för att informera om vad som pågick i tystnad, gjorde vi i Skövde. Vi ville visa att marken som militären vill använda för övningar och krigsspel representerade mycket större värden. Så vi bestämde oss för att göra en symbolaktion, odla brödsäd på ett av de existerande skjutfälten nära Skövde regemente.

Vi var snabba med att skapa publicitet, och kontaktade de lokala tidningarna och radion om vad vi skulle göra innan vi rekognoserade området. Det visade sig att det område vi tänkte odla upp hade varit en körbana för stridsvagnar – marken var hård som cement, och vi insåg att här kommer vi inte att orka gräva med spade mer än ett par kvadratmeter. Men så, kvällen innan lördagen när vi skulle gräva, så ringde en lokal försäljare av jordbruksmaskiner. Han hade ju också insett att det knappast gick att gräva i området. *Men jag kan komma i morgon och plöja upp området*, sa han! Mannen hoppades få reklam för sina jordbruksmaskiner, när tv och tidningarna kom och fotograferade.

Så det blev fina reportage i lokalpressen, i lokalradion och i Västnytt. Vi fick berätta varför vi gjorde det här, och Svenska Freds lokalföreningar i Skövde, Skara, Falköping och Kvänum fick många nya medlemmar.

Tidigt på hösten skördade vi vår brödsäd, och lagom till julmarknaderna var vi tillbaka i Skövde och bjöd på smakprov av brödet som vi bakat av säden som växt på skjutfältet. Bröd, inte bomber!

Det är ett bra exempel på en performativ direktaktion, vilket innebär att man redan genom sin action eller protest visar vad man vill uppnå!

Slutet på kampanjen mot utökade militära skjutfält blev att militären fick sina utökade områden på några ställen, men till ingen nytta eftersom regementena i Borås, Uddevalla, Jönköping osv. lades ner några år senare, under en period av avspänning, och lite längre fram när militärens intresse riktades mot Afghanistan och Libyen i stället för mot Sveriges gränser.

I Skillingaryd var kampen i stort sett framgångsrik, och 2022 lades den lokala gruppen formellt ner eftersom den inte längre behövdes – man skänkte då sin kvarvarande kassa med pengar till Svenska Freds. Den ingår numera i föreningens kampfond, som kan sökas för olika fredsaktioner.

Kampen mot skjutfältet i Skillingaryd finns skildrad i en roman av en lokal författare, Stellan Andersson: *Ett ringa stycke av jorden*, Bokförlaget Settern 1979.

Jag skrev själv en bok om motståndsmetoder och militära missgrepp mot lokalbefolkningen vid skjutfältsutvidgningen i Remmene, *Krig mot svenska folket. Vitbok om kampen mot militären vid Remmene skjutfält*, LT:s förlag 1979. Den trycktes i 3 700 exemplar – och sålde slut.

Tomas Magnusson

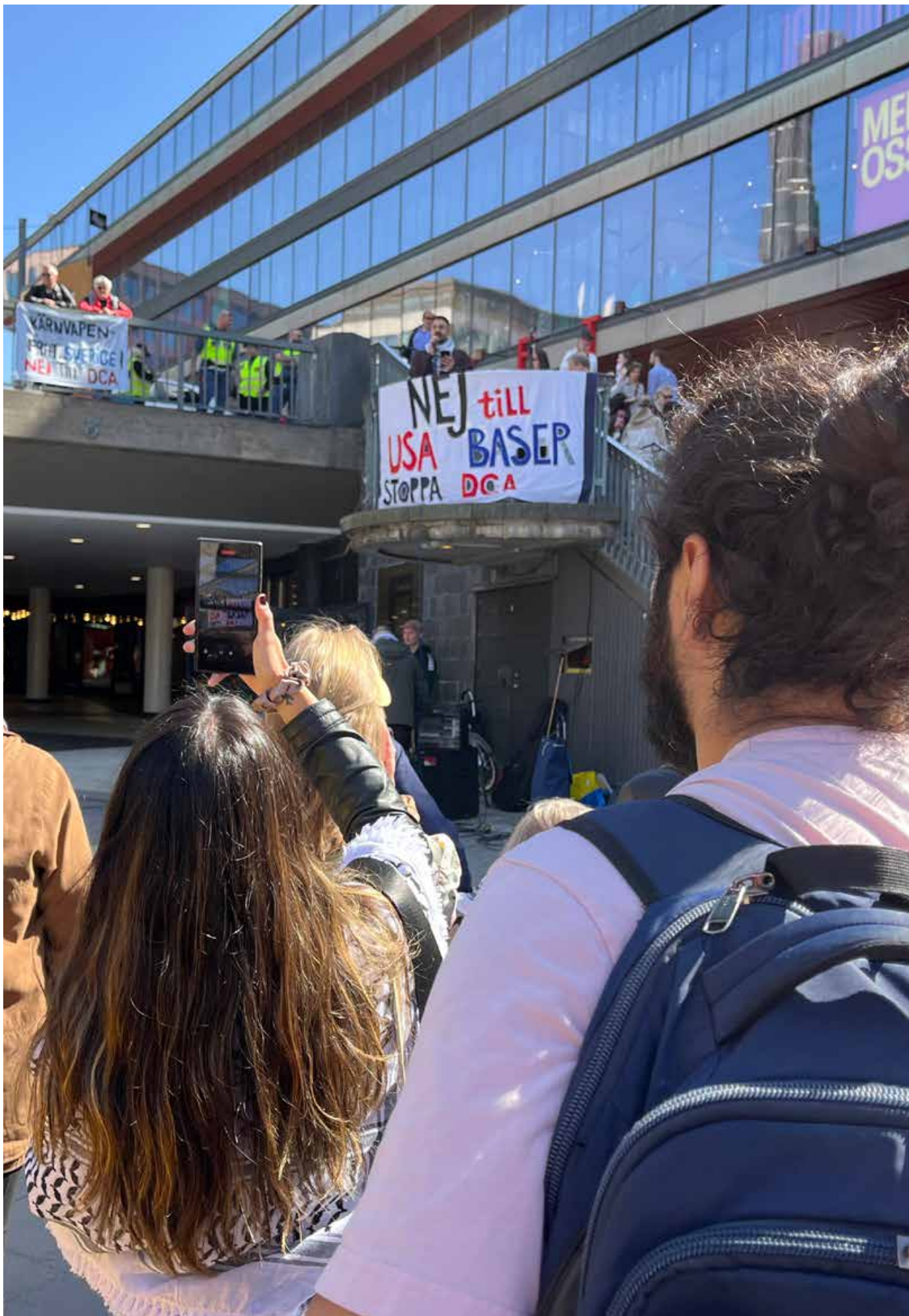

Fårost behövs – inte skjutfält, tyckte bönderna i Larzac. Om kampen i Larzac kan du läsa här:

<https://nonviolence.wri-irg.org/en/resources/2019/crops-bring-life-weapons-bring-death-campaign-larzac-plateau>

Och bilder från Larzac finns här:

<https://www.protestinphotobook.com/post/larzac>

NYHETER OCH TIPS

Redaktör: Tord Björk

Så urholkar Tidöpartierna vår demokrati

Den fackliga tankesmedjan Katalys lanserar nu Peter Gustavsson bok *Angreppet: Så urholkar Tidöpartierna vår demokrati*. Så här beskrivs läget: Slopade föreningsstöd och svagare fackförbund. Slakt på studieförbund och klåfingrig kulturpolitik. Tidningsdöd och mer regeringslojal public service. Minskad autonomi för universiteten. Förstatligt bistånd. Angiverilag och Tidölöner. Näringsförbud för oppositionen. Tillbakadragna medborgarskap.

Den svenska folkrörelsedemokratin är resultatet av trehundra års utveckling från envælde till folkstyre. Men när SD dikterar regeringens dagordning hotas våra demokratiska grundvalar. Vad händer när det fria samtalet tystnar och de kritiska rösterna blir allt färre? Vad är nästa steg?

– Bilden börjar klarna, säger Peter Gustavsson. På område efter område görs förändringar som sammantaget minskar möjligheten att ha en avvikande uppfattning, våga och kunna göra sin röst hörd och som försvagar många av de organisationer som byggde och har burit den starka svenska demokratin.

– Sverige är fortfarande en stark demokrati men risken är att vi tar obevekliga och förödande steg i en auktoritär riktning, säger Peter Gustavsson.”

Mer information hos bokförlaget Arkiv:

<https://arkiv.nu/2024/09/11/angreppet-och-bokmassan/>

Ingrid Eckermann håller koll på Tidölaget

Ingrid Eckermann är drivande kraft bakom *Stöttepelarens* solidaritetsarbete för afghaner. Hon driver också en hemsida om Tidöavtalet.

Ingrid Eckermann skriver att flera olika punkter i Tidöavtalet är tveksamma ur demokratisk synpunkt. En sam-

manvägning av hela avtalet visar tydligt att det kan vara början på en sluttande backe ner mot en totalitär regim.

Det avgörande är vilka beslut som fattas, och hur. Att beslut fattas med mycket kort varsel och utan konsekvensbedömning, och att utredning av frågor görs först i efterhand, är ett illavarslande tecken. Att parti-ledare och ministrar tycks ha bristande respekt för mänskliga rättigheter är ett annat.

Hon har samlat en omfattande mängd länkar om demokrati och mänskliga rättigheter från departementen, regeringen och SD, remissvar, oppositionen, rapporter, seminarier, och media. Du hittar materialet här:

<https://www.tidoavtalet.nu/2023/05/demokrati-och-manskliga-rattigheter.html>

Läs mer om hoten mot civilsamhället:

Risken för uppkomsten av en angiveristat måste tas på allvar <https://efolket.eu/risken-for-uppkomsten-av-en-angiveristat-maste-tas-pa-allvar/>

Det är helheten som oroar – ett år med Tidöavtalet <https://crd.org/sv/2023/12/12/ny-rapport-det-ar-helheten-som-oroar-ett-ar-med-tidoavtalet/>

Fredsroster tystas när Sverige rustar för krig <https://tidningensy.se/2024/08-februari-2024/fredsroster-tystas-nar-sverige-rustar-for-krig/>

Regeringens krig mot civilsamhället <https://globalbar.se/2024/03/regeringens-krig-mot-civilsamhallet/>

Julian Assange cyklar igen

Glädjen är stor hos alla i hela världen som kämpat för Julian Assange frisläppande när han nu kunnat återvända till Australien. 9 september samlades ett dussintal medlemmar i *Stödkommittén för Julian Assange* för att diskutera om man skulle lägga ner kommittén eller fortsätta i någon form. Arne Ruth gjorde det mest övertygande inlägget. Han menade att Assange fortfarande ses som skyldig till ett brott vilket han var tvingad att erkänna om han ville bli fri efter många hårda år i fängelset. Det är viktigt att fortsätta kampen mot denna brottsanklagelse eftersom det är ett hot mot all fri journalistik att beteckna något av det Assange gjort som spioneri. Vidare att Sverige med sin juridiskt bristande hantering av ärendet mer än något annat land är skyldigt till den extrema behandling som Assange utsatts för. Därför har Julian Assangekommittén just i Sverige ett särskilt ansvar att inte ge upp.

Därtill har kommittén spelat en roll för yttrandefriheten genom arbetet mot utlandsspionerilagen. Arbetet fortsätter och kan följas på:

<https://www.facebook.com/groups/640738505980710>

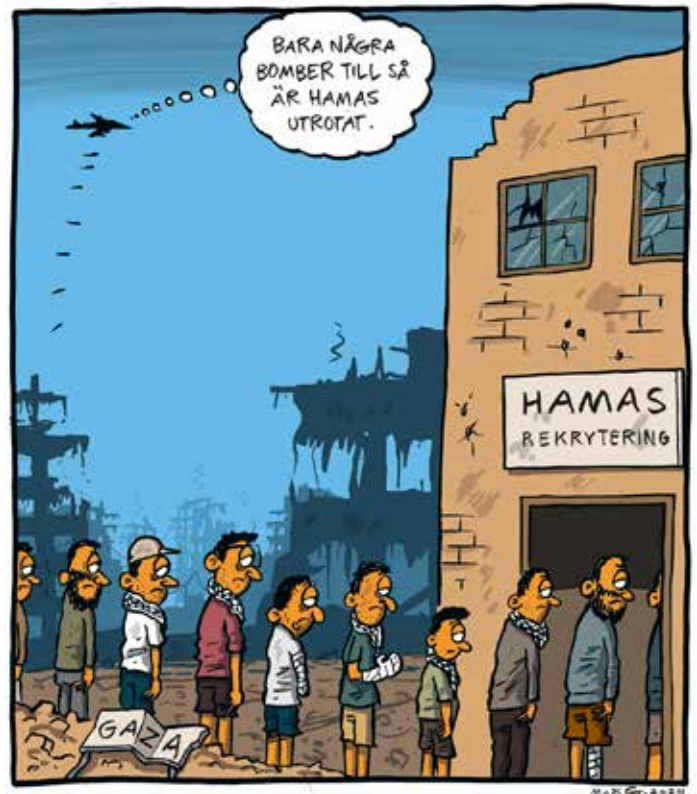

Motstånd och typografi

Fotot är taget i Moskva, dagarna efter det ryska in-tåget i Ukraina. På skyltarna står det NEJ TILL KRIG. Det slagordet dök också upp på busshållplatser och andra ställen i staden. Kvinnorna på bilden är idag förmodligen i landsflykt, kanske i Georgien. Vi får hoppas att de inte sitter i fängelse. Texten på plakaten är satt och tryckt på gamla viset med trästil och i högtryck.

En rysk typsnittsmakare gjorde om alla sin stilprov på hemsidan. All text var **Нет войне!**, från 6 till 48 punkter, sida upp och sida ner.

Tjecken František Štorm visar upp två av sina typsnitt med dessa exempel. Det ena säger på ukrainska att *Ukraina har blivit fritt, och Ryssland är av med Putin!* Det andra säger på ryska: *Staten är terroristen!*

Kunskap om Palestina

Andreas Malm beskriver hur ångdrivna kanonbåtar mot Palestina 1840 banade väg för dagens sionism och fossilkapitalism: <https://internationalen.se/5819-2/>

Läs också: <https://internationalen.se/det-palestinska-motstandet-ar-inte-en-monolit/>

Uppsala för Palestina

I Uppsala har det varit demonstration i stort sett varje lördag sedan 14 oktober 2023. Representanter för partier och solidaritetsorganisationer har talat. Själv deklarerade jag på den första demonstrationen att det var ett folk-mord, vilket senare blivit en allmänt spridd uppfattning.

Lars Drake
aktiv i Nej till Nato och Folk och Fred

Dalarna för Palestina

Nätverket *Dalarna för Palestina* har hängt banderoller över motorvägen, pyntat rondeller med budskapet *Gazas barn är våra barn*, ordnat bokcirkel och bilcruising mot folk-mordet. Många deltog också i demonstrationerna i Malmö mot Israels deltagande i Eurovision Song Contest.

Emma Rydén och Hacina Öhman

Nordisk folkriktsdag vid Hardangerfjorden

Politik för fred och trygghet i Norden var temat för Nordiskfolkriktsdag som hölls hos Hardangerakademiet i Jondal i Norge 29/8 – 1/9. Glenn Diesen talade om *Norden mellan stormakterna*, Bengt Berg om *Norden och EU*, Laura Lodenius om *nordisk freds- och säkerhetspolitik* och Lave Broch om *hur Norden kan verka för fred*. Andra teman var *alternativ till vålds- och krigskultur* med Ingeborg Breines, *från avskräckning till gemensam säkerhet* med Karin Utas Carlsson och *beredskap och självförsörjning* med getbonden Olav Randen.

Nordisk Folkriktsdag är ett möte om aktuella samhällsfrågor. Den första hölls 1990 och har sedan ordnats på många platser i hela Norden. Hardangerakademiet drivs av fredsrelsen på Vestlandet.

Fred, klimat, jord och skog på Urkult

Urkultfestivalen i Näsåker är en årlig samling för alla som vill höra skön musik från Norden och jordens alla hörn. Här pratas också politik på Solidaritetstorget. I år om *DCA och de 17 USA-baserna* ordnat av Folkkampanjen mot Kärnkraft och Kärnvapen och Kvinnor för fred. Fältbiologerna i Sundsvall tog upp frågan om *vad händer med världens klimat och varför gör ingen någonting?* *Klimatkrisen, intersektionalitet och greenwashing* diskuterades. Bäckedals Folkhögskola tog upp *Regenerativt lantbruk & jordhälsa*, medan Skogsvärn Näsåker ordnade filmvisning av *More of Everything* och samtal om Skogen.

<https://www.urkult.se/soltorget/>

Från önsketänkande till handling

Nordiska Fredsalliansens (NPA) första sammankomst i Helsingör 2023 präglades av planer på att göra en massa saker. Mycket svårare är nästa steg. Som påpekats av Teemu Matinpuro behöver NPA en motpart. Då har vi i Nordiska rådet men NPA skulle behöva fler medspelare för att väcka deras intresse.

Årets NPA-möte på Åland 9-11/8 uttalade sig mot militariseringen av Nordiska rådet. På mötet var IKFF:s internationella ordförande Sylvie Jacqueline Ndongmo från Kamerun och Olga Karach från IKFF i Vitryssland/Litauen med. Sean Conner, verkställande direktör för Internationella fredsbyrån (IPB) deltog också. NPA:s arbetsgrupp Nato och USA:s baser visade tydligt på behovet av nordiskt samarbete. Inom NPA utvecklas också samarbete kring fredskultur. Artister för fred i Sverige och Finland samt ABF på Åland har tagit initiativet.

Största potentialen ligger kanske i att koppla samman klimat- och fredsrelse mer, som vid den workshop Rolf Lindahl från Greenpeace höll.

Samling på Färnebo folkhögskola

Årets sommarforum och klimatfestival hölls 8 – 11 augusti i Österfärnebo vid Dalälven. Temat var klimaträttvisa, hoten mot demokratin och samverkan mellan klimatrörelsen, facket och antirasistiska grupper. Där deltog franska klimatrörelsen *Alternatiba* som samarbetar med fack och antirasister; *Fridays for future*; *The Movement Hub*, med workshops om kreativ aktionsplanering och anti-repressionsarbete, och många andra. Arrangörer var *Färneboscolan* och *Jordens Vänner*.

<https://farnebo.se/kurser/sommarforum-och-klimatfestivalen/>

Österlens Fredsfestival

9 till 11 augusti 2024, samlade drygt 150 deltagare. Vi saxar ur Jan Fredrikssons rapport på lindelof.nu:

Olof Johansson-Stenman, professor i nationalekonomi, lyftr fram att försvarsbudgeten redan utgör kring 10 procent av statens utgifter. Att öka med 0,6 procent som nu föreslås skulle innebära ytterligare 40 miljarder. Det motsvarar hela den statliga kulturbudgeten plus budgeten för klimat, miljö och natur, integration och jämställdhet.

”Lever vi i ett Sverige som kryper ihop av rädsla?” frågade idéhistorikern Sven Eric Liedman. Detta med anledning av migrationsministern som gläds åt att fler ut-

vandrar än invandrar till Sverige. Tomas Magnusson från Svenska Freds informerade om DCA-avtalet avtalet och hur svårt det är att komma till tals med riksdagsledamöter. Viktoria Strand höll ett engagerat föredrag om Ship till Gaza och om palestiniernas situation och medias sätt att rapportera. Väst, och inte minst vi i Sverige, behöver komma till insikt om att vi inte är moraliskt överlägsna, menade Frida Stranne som talade utifrån sin forskning om USA:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Jan Fredriksson avslutar med att säga: "Vi har sett hur kriget i Ukraina redan har lett till en militarisering där yttrandefriheten kringskärs. Så det är många frågor som en fredsrörelse måste ta tag i."

<https://www.lindelof.nu/arets-fredsfestival-pa-osterlen/>

Fred och integration hos Stadsmissionen

Artister för fred välkomnade tillsammans med Stockholms Stadsmission i deras vackra lokal på Mariatorget 10 i Stockholm till en festival 23 augusti med musik och tal om hur vi alla kan medverka till att skapa en fredligare och tryggare värld. Sång, pianospel och poesi avlöste varandra.

En tyst halvtimme i meditation och bön för fred hölls också, som varje fredag kl 15:30 hos Stadsmissionen. Lotta Sjöström från Kristna Freds förklarade bakgrunden till denna tradition att skapa samhörighet i det tysta.

Lorenz Jolin talade om innebörden av FN:s deklaration om att skapa en fredskultur.

Studenter från Georgien talade om konfliktlösning, sin tro på freden och sin vilja att rädda Georgien från de etniska konflikter som delat landet.

Zia Mohammed, ledare för Afghan Peace Dialogue (APD) i Sverige talade om vikten av att upprätthålla dialog även med politiska motståndare.

Mer att läsa på <https://www.artisterforfred.com/>

Folkrörelsesamarbete i WSF-familjen

En ny permanent organisering i den globala World Social Forum-familjen är World Assembly of Struggles and Resistances of WSF (WASR). Under 10-talet ökade spänningar mellan de som ville se WSF enbart som en öppen plats och inte ville besluta om gemensamma ståndpunkter och de som ville omvandla mötet till ett beslutande organ. 2022 löstes motsättningen genom att en permanent samling av folkrörelser kunde bli en del av WSF-familjen verksam under WSF-möten och utanför som självständig kraft.

WASR har haft en central roll i organiseringen av kampanjen *80 år är nog!* – med anledning av att Världsbankens och Internationella valutafondens (IMF) bildande 1944.

WASR har också varit aktiva i förberedelserna inför den första globala aktionsveckan för fred och klimaträttvisa 21–28 september. Läs mer här:

www.climatemilitarism.org/weekofaction

WASR: <https://www.facebook.com/WSAofStrugglesandResistanceWSF>

Asia-Pacific Social Forum

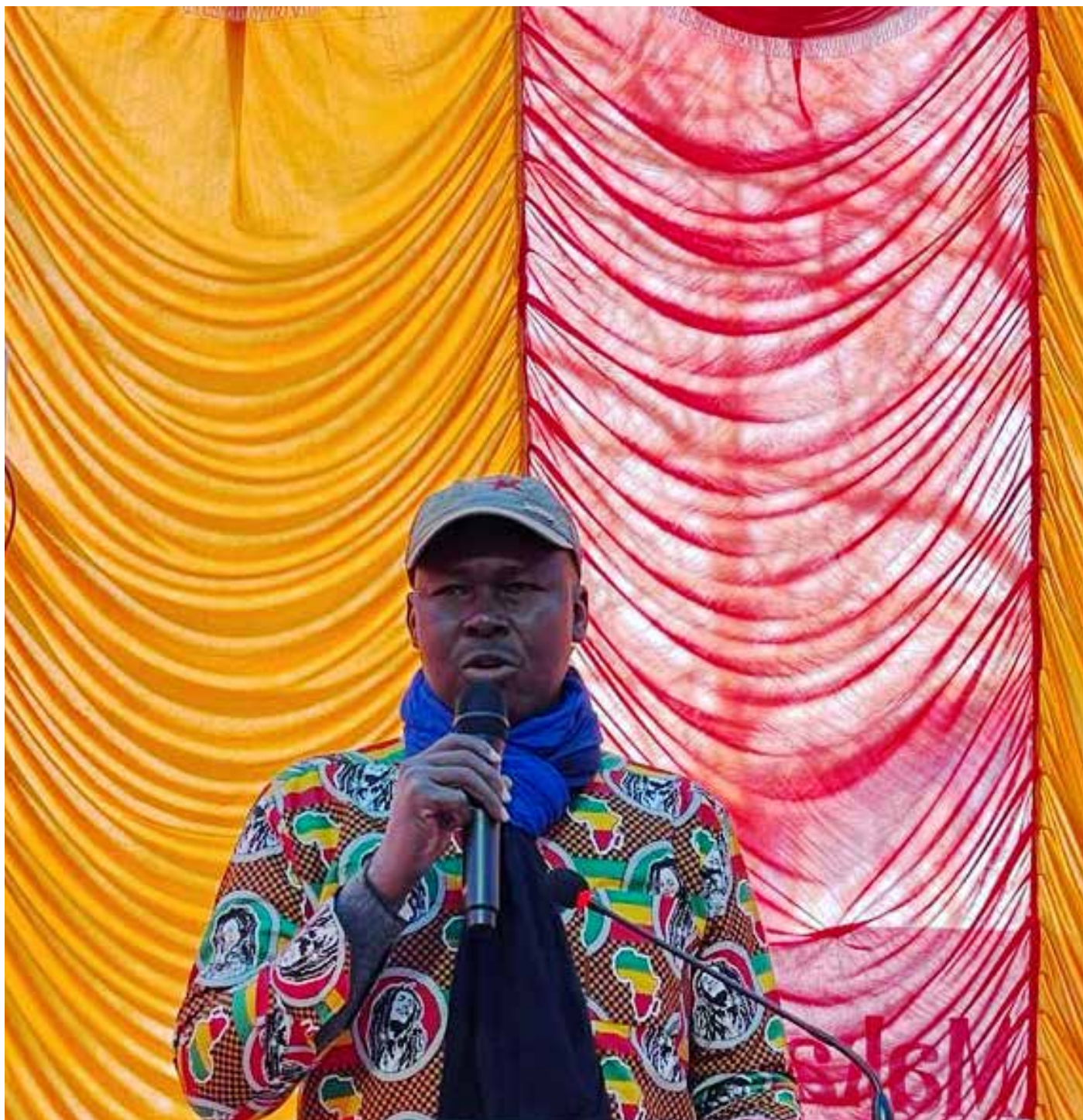
De teman som APSF ser som akuta i regionen är fred, klimat och demokrati. Utöver det pågående kriget i Myanmar är risken för krig stor i både i Sydasiens och Östra Asien. Organisationen verkar också för ökad internationalism hos regionens gräsrotsrörelser. Ett av initiativen är att organisera erfarenhetsutbyte mellan asiatiska och afrikanska folkrörelser.

Följ APSF här:

<https://www.facebook.com/groups/975150239699104/>

På Hvitfeldtska bodde vi
är en dokumentärfilm om "göteborgskravallerna" 2003.
Se den på Svt Play!

World Social Forum till Afrika 2026

World Social Forum (WSF) hölls i år i Kathmandu i Nepal med 30 000 deltagare. Nu går stafettpinnen vidare till Cotonou i västafrikanska landet Benin.

Under sin första period blev WSF en mycket stor samlingsplats för världens folkrörelser. Mer än hundra tusen deltagare kunde samlas på platser i Sydamerika, Afrika och Asien varav många kom från Europa och Nordamerika.

På många håll i världen växte regionala, nationella och lokala sociala forum fram inte minst i Nordeuropa. I Sverige ebbade intresset ut men i Norge och Finland organiseras sociala forum fortfarande regelbundet.

I uppropet inför WSF 2026 skriver de västafrikanska värdarna:

"Faktum är att kolonialismen består, med USA i spetsen med Europa som sin högra hand. Dessa reaktionära konservativa skyddar sina intressen och sitt

destruktiva sätt att leva för planeten och mänskligheten. De viftar med fanorna om hat, splittring och vit överhöghet, pengar och vinst, med snabb uppgång av extrema högerextrema och fascistiska rörelser. Deras arrogans och stridslystnad resulterar i tusentals dödsfall i Gaza, drunkning i Medelhavet, dödliga översvämningar och bränder, samtidigt som de militärt ockuperar sina mål under förevändning att bekämpa terrorism.

De exploaterar naturresurserna skandalöst, utmanar ständigt statens suveränitet och förvandlar folk till dåligt betalda arbetare, som påminner om slaveritider. Deras våld är allestädes närvarande. De är brottslingarna, men de kriminaliserar nu de som försvarar mänskliga rättigheter, gemensamma nyttigheter och naturresurser. De [. . .] fortsätter att spekulera med greenwashing och koldioxidkrediter, plundrar mark, skog och vatten, vilket leder till förlust av kulturella identiteter och förstörelse av lokala ekonomier."

FREDSKRYSSSET

1	2		3	4	5	6	7	8	9		10
11			12								
13				↳			14			15	
16					17	18			19		
20				21							
22			23							24	25
26							27		28		↴
29			30	31					32		
33		34							35		
36					37	38					
			39						40		

Horisontella →

- Vill FN skulle skapa fred i Ukraina (12)
- FN (2)
- Vill pojkar ofta vara på skolgården (7)
- Ledde FN-konferenser om miljö 1972 och 1992 (6)
- Cesium (2)
- Kan vi med öppet sinne (2)
- På persiska fordon (2)
- Vill ha krig (7)
- Fram och tillbaka (11)
- Norskt parti (2)
- Vulkan (4)
- Konsumentformat gör lagrad rörlig bild (2)
- Kinesisk kvart (2)
- Är en krigshetsare (7)
- Flera O (2)
- Fängslad rysk krigsmotståndare (5)
- Fick man efter duell (3)
- Vi vill att man konflikter (5)
- Svårt se igenom (3)
- Många i nordiska mytalogin (4)
- Vill hen ska vara efter olycka (6)
- Gjorde dalmasar med Gustav Vasa (5)
- Danskt tidord (3)

Vertikala ↓

- Skapade svensk exportindustri (11)
- Matintag när inte munnen hjälper (10)
- Tycker vapen skapar fred (11)
- Monark (4)
- Utvisas nu (8)
- Tidning som ges ut i Karlstad (2)
- Bör man efter maten (5)
- Äntligen fri (7)
- Södertäljetidning (2)
- Vanlig lägenhet (4)
- Söker dålig artikel göra (9)
- Vill kapital alltid (3)
- Amerikansk populär tidskrift (2)
- Rysk media (2)
- I dikt (4)
- Flöde av medvetande (5)
- Är många i Gaza och Ukraina (5)
- Kvalsterart (2)
- Brunskjortor (2)
- ... inte ... vore (2)
- Svenskt parti (2)

Nordiskt sommarläger på Lindsberg 2024

Det som idag är kursgården Lindsberg strax utanför Falun startade med några anarkister i Lund, en del av "den gröna vågen" på 1970-talet. Efter de första åren togs det över av Miljöförbundet med parollen *självtillit, resursbevarande och solidaritet*, som behållits sedan dess. Idag drivs det som en stiftelse.

Här hade Fältbiologerna regionalt kontor och Miljöförbundet sitt tryckeri. Initiativet till KRAV-märkning startades från kursgården och här föddes flyktingpolitiska grupper som FARR. På 1970-talet utgick härifrån folkbussar för att delta i ockupationer av skog för att stoppa besprutning med diocid. Redan 1975 ordnades

en nordisk regnbågsträff, med stor uppslutning, i en tid när homofila fortfarande var sjukförklarade och temat var tabu i hela Norden. På strategilägret 1981 lanserades folkrörelsesamarbete för *fred, bröd och arbete*. Det nordiska sommarlägret för ett annorlunda Europa blev starten för Göteborgsaktionen som samlade 87 nordiska organisationer till protester under EU-toppmötet 2001 i Göteborg.

I år började deltagarna i sommarlägret för fred och klimaträttvisa snabbt organisera aktionsveckan i september med uppslutning från ledande freds- och klimatorganisationer och talare från de flesta trosriktningar.

Emma Rydén
och Hacina Öhman

Nikolas Berg

Lars Igeland

Rättvisa mellan stad och land

På sommarlägret berättade Lars Igeland om SOL-nätverket, där SOL står för stad och land, men också för solidaritet, organisering, lokalsamhällen.

Nätverket har startat Byskolepupproret. De skriver i sitt upprop :

"Många olika grupper utkämpar idag tuffa strider för sina skolor. Striden avspeglas i lokaltidningarna och i lokalradion. Det finns artiklar om nedläggelser av skolor och insändar- och debattsidorerna är fyllda av skarpa och hätska inlägg för och emot.

[...] Eleverna är de som förlorar allra mest på skolnedläggelser. De får lämna sina trygga och invanda miljöer och många elever blir långpendlare med långa och mycket tröttsamma skoldagar som följd. [...] Engagemanget mot nedläggning är tidskrävande. Många föräldrar ger upp och friskolornas elevunderlag växer. Lärarna i en skolnedläggelse är också förlorare. Även politiker och tjänstemän, som står för de obekväma besluten, är förlorare.

Men nu tar vi gemensamt strid för de mindre skolorna! De finns på landsbygden, där en nedläggning kan ha långtgående konsekvenser för byalivet. Men även i städerna, där centralisering och storskalighet blir den nya normen."

Centralisering fördyrar, tar resurser från basverksam-

heten i sjukvården och leder till övertro på stora skolor. Men lokalsamhällets skolor kan fungera som centrum för lärande, som tillgängliggör ny teknik för utveckling av spetskompetens och nätverkande, erbjuder samhälls-service och ger plats för sociala möten.

Här är ett utdrag ur SOL-nätverkets plattform:

"Nu bygger vi en ny folkrörelse som ger oss möjlighet att kämpa mot nyliberalism både lokalt och nationellt. Mot skatteflykt och militarisering. En rörelse som motsätter sig kortsiktig exploatering av naturen med gruvdrift och rovdraft av skog och mark. Vi tar strid för jämställdhet, mot patriarkalt förtryck, för ett inkluderande samhälle, mot rasism.

SOL-nätverket arbetar för att hela Sverige ska leva, för ett levande naturbruk och matförsörjning som gynnar den biologiska mångfalden. Vi vill utveckla demokratin nationellt och kommunalt, och stärka självorganiseringen lokalt. Vi vill se gemensamma lösningar; en rättvis klimatomställning och fred. För ett gott liv för alla, för solidaritet här hemma och globalt."

Inför 2024 satte SOL-nätverket följande önskelista:

- Beslut om att en väsentlig del av vinsterna från uttag av naturresurser ska gå till lokalbefolkningen
- En gedigen plan för klimatomställning som inte [görs] på bekostnad av naturen, framtida generationer och lokalsamhällen
- En skolpolitik som skyddar byskolor
- En plan för att göra om sjukvården: Baserat på tillit till professionen och med siktet inställt på tillgänglighet i hela landet
- Fredsarbete istället för militär upprustning

Demokrati och rättigheter inom planetens gränser

Sammandrag av tal på sommarlägret av Nikolas Berg från Byakademin.

En hållbar demokrati skulle innebära en fortsatt utveckling av rättighetstänkandet, där rättigheter även skulle erkännas för lokala samhällen, ekosystem och andra arter. Det senare innebär en utvidgning från den mänskliga till den mer-än-mänskliga sfären. En sådan utvidgning betyder inte att mänskliga rättigheter förminskas, snarare förstärks hållbarheten för alla rättigheter genom att de integreras inom de planetära gränserna. Idag är naturens rättigheter inte bara en juridisk innovation, ett kulturellt nytänkande och en social rörelse utan också praktik i många länders lagstiftning. I exempelvis Ecuador finns flera fall av framgångsrik tillämpning.

Alla våra val och handlingar behöver respektera allt levande som subjekt med egenvärden och inte bara objekt med nyttovärden – en jordcentrerad världsbild som förstår jorden som levande system. Det är en lärresa från objektifiering till subjektifiering av världen, från

mekanistiska synsätt – där världen framstår som en maskin, till relationella – där världen är en livsväv. Från transaktioner till relationer som välfärdsmått. Denna lärresa kan ses som själva hjärtat i hållbar omställning. Lärandet äger rum i det dynamiska och ömsesidigt stärkande samspelet *tanke, känsla och handling – hjärna, hjärta och hand.*

Det är en vision av hållbar demokrati som utgår från att rättighetsbegreppet utvidgas:

- En ekologiskt hållbar demokrati erkänner naturens rättigheter för att kunna fatta beslut som respekterar de planetära gränserna
- En socioekonomiskt hållbar demokrati erkänner rättigheter för lokala gemenskaper och samhällen samt stöder rätten till lokal rådgivning
- En kulturellt hållbar demokrati stödjer människors rätt att bygga freds- och tillitskultur genom berättelser som ger mening och sammanhang
- En mänskligt hållbar demokrati ger människor rätt att blomstra och utvecklas som delaktiga medskapare med sina olika gåvor till gemenskapen

Dessa fyra hållbarhetsdimensioner kan vägleda och fördjupa vårt lärande när det gäller att odla en hållbar, demokratisk freds- och tillitskultur med lokala rötter. Odlandet sker genom lärande möten på fyra nivåer som genomsyras av respekten för allt levande som subjekt: Möten med resten av naturen, med varandra, med omvärlden (kulturen) och med oss själva. Det handlar både om en inre och en yttre lärresa.

När fredskultur är målet blir hållbar fred resultatet

Redan för över 20 år sedan fastslog FN att vi behöver en fredskultur:

Fred är mer än frånvaro av krig. Det betyder rättvisa och frihet för alla som grunden för att leva tillsammans i harmoni och fritt från våld [...] En sådan uppgift måste engagera var och en av våra medborgare i livets alla dimensioner: i skolor, på arbetsplatser, i hemmet; på nationell nivå och på gemenskapsnivå; och inom den offentliga, privata och frivilliga sektorn. [...] En sådan rörelse måste åtnjuta fullt stöd från både FN-familjen och alla medlemsstater.

Även Europarådet har lyft fram vikten av fredskultur: *Dialog mellan kulturer, det äldsta och mest grundläggande sättet för demokratiska samtal, är ett motgift mot avvisande och våld. Dess mål är att göra det möjligt för oss att leva tillsammans fredligt och konstruktivt i en mångkulturell värld och att utveckla en känsla av gemenskap och tillhörighet.*

Tyvärr förbises dessa stolta visionära proklamationer alltför ofta. Alltför ofta används kulturen som politiskt maktmedel istället för att vara ett verktyg för att befärma samarbete och fred.

Fredskultur är en påminnelse om att konflikter ofta föds ur fördomar och misstänksamhet mot andra grupper än in egen. Krig och konflikter kan förebyggas genom att vi alla och i synnerhet inom det civila samhällets ser sin vitala roll att belysa sociala problem och orättfärdigheter.

Många konflikter bottnar i oförmågan hos parterna att lösa dispyter genom att förenas kring något större. Krig och våld har funnits genom mänsklighetens historia. Det förefaller närmast som en naturlag, genetiskt

betingad. Hela skapelsen framstår som något brutalt och grymt. Djur som äter varandra kan uppfattas om en fundamental grymhet. Djuren agerar dock endast enligt sin instinkt, det är vi människor som har ett samvete och i grunden vet bättre. Trots allt finns ett samspel i skapelsen som är nödvändig för dess existens och arternas överlevnad. Människan är den enda arten som agerar självdestruktivt. Att förneka detta är för oss människor att undvika vårt ansvar.

I olika sociala relationer, som inom kulturen och konsten, är en vanlig konfliktlösning att finna harmoni kring det ytliga, till synes oförenliga. Det kan vara i en orkester eller i en teater-uppsättning där olika instrument eller karaktärer ska samverka i en större gemenskap. Det kan vara författaren, poeten som reflekterar över livets konflikter och dess orsaker för att finna hopp i livet eller konstnären som balanserar de ljusa och mörka färgerna och lyckas förmedla livets rikedom. Inom tävlingar, spel och idrott, fascinerar åskådarna av kampen om vem som ska vinna. Fundamentalt handlar det inte om en oförsonlig konflikt så länge man är överens om regelverket som själva grundvalen. Vi människor vänder oss till naturen för avslappning, reaktion och vår överlevnad. Skapelsen som vi alla är så beroende av. Vi blir alltmer medvetna om dess skörhet och vårt ansvar för den. Genom att underkasta oss naturens lagar så kan vi istället finna inspiration för hur vi ska kunna leva. Genom att erkänna människan som skapelse med naturliga rättigheter – skyddad mot girighet och exploatering.

Lorenz Jolin

<https://www.laraforfred.se/skola/fredskultur>

Sommarlägrets aktion i Falun för fred och klimaträttvisa

OVAN: Förberedelser på Lindsberg

TILL HÖGER: Namninsamling och samtal på gågatan

NEDAN: Fyra pinnar för fred och mage

Så här ser en radikal politik för klimaträttvisa ut

Stig Broqvist, som talade på sommarlägret, menar att det krävs en stark folkrörelse för att sätta press på politikererna att ta miljö och klimat på allvar.

Många säger att det inte hjälper vad vi gör, de däruppe gör som de vill ändå. Visst har vi mäktiga ekonomiska, politiska och massmediala krafter emot oss, men kom ihåg: Försäljningen av Öresundskraft stoppades. Preems utbyggnadsplaner i Lysekil stoppades. Nu gäller det att lägga om kurs för att rädda miljö och klimat. En människovärdig värld på naturens villkor är möjlig.

Några punkter som Stig Broqvist ser som viktiga inslag i en radikal klimatpolitik finns med i ett flygblad utgivet av Jordens Vänner Helsingborg.

De följer här i lätt redigerad och förkortad form :

- 1.** Det är mycket mer bråttom än vad de tidsramar politiken satt upp ger sken av.
- 2.** Om alla i världen skulle leva som svenskar i genomsnitt skulle det krävas cirka 4 jordklot. Det är fullständigt ohållbart. Vi får inte bara titta på de utsläpp som sker i Sverige utan även de utsläpp, som krävs för tillverkning och import av konsumtionsvaror och även vårt bidrag till utrikes flyg och båttransporter.
- 3.** Vi måste sluta tro på myten om frihandel som världens frälsning. Dagens frihandel gynnar i första hand storföretagens vinstintressen.
- 4.** Vi behöver matsuveränitet, att alla folk har kontroll över sin livsmedelsförsörjning. Jordbruket måste ställas om så det inordnas i ett ekologiskt kretslopp utan konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Samhällets hantering av förnybart organiskt material i avfall och avlopp måste ställas om. Köttkonsumtionen behöver minska, kött som konsumeras ska i huvudsak komma från naturbete.
- 5.** Skogsbruket måste ställas om till kontinuitets-skogsbruk, utan stora kalhyggen. Gammelskog och fjällnära skog ska skyddas. Gå ifrån trädplantager och återskapa skog. Därmed kan kolinlagring i marken öka och den biologiska mångfalden bevaras. Husbyggen kan i stor utsträckning ske med trä eller i trädfattiga områden med annat naturmaterial.

6. Transportbehovet måste minska både genom mer närproduktion och mer närservice, såväl i stadsdelar som i småorter på landsbygden, och genom fler digitala möten. Arbetsresor bör minskas genom att främja arbete hemifrån eller från datastugor närmare bostaden och på andra sätt underlätta för människor att arbeta i sin närmiljö. Information måste också spridas om en förändrad livsstil för att bland annat få fler att även semestra på närmare håll. De transporter som behövs ska i huvudsak övergå från bil, lastbil och flyg till gång, cykel, tåg och annan miljövänlig kollektivtrafik. Naturresurserna räcker inte till massbilism. Hela Sverige ska leva med naturbruk, vidareförädling, samhällsservice och kollektivtrafik på landsbygden.

7. Energianvändningen ska minska både genom energisnålt levnadssätt och energisnål teknik.

8. Det måste bli en rättvis klimatomställning, så det fungerar även för dem med ont om pengar.

9. För att vardagen ska fungera för alla, krävs också en god välfärdspolitik, med tillräckligt med personal och väl utbildad personal inom skola, förskola, vård, äldreomsorg, färdtjänst, fritidsverksamhet, socialtjänst och liknande. Människor som blir arbetslösa eller sjuka måste få den hjälp de behöver och inte fräntas sin försörjning.

10. Allt detta kräver genomgripande förändringar i det ekonomiska systemet. Marknadskrafterna kan inte tillåtas styra. Ständig ekonomisk tillväxt är omöjlig på en begränsad planet.

11. Sverige måste sluta att skapa falska fiendebilder, sluta med den enorma militära upprustningen, sluta samarbeta med "försvars"-alliansen Nato och i stället verka för fred med fredliga medel. Sverige bör återgå till aktiv diplomati för förtroendeskapande kontakter. Sverige bör också ratificera FN:s kärnvapenförbud.

12. Vi måste verka aktivt inom FN och på andra sätt för en rättvis världsordning, där storföretagens plundring av fattiga i världen stoppas. Säg upp orättvisa handelsavtal, till exempel sådana som ger storföretag rätt att stämma stater, om stater i demokratisk ordning inför skärpta miljökrav, skärpta arbetsmiljökrav eller skärpta krav mot barnarbete.

Lögnaktig svensk krigspropaganda

4 september, 2024

Olympiaden är över sedan några veckor. Den här gången blev mitt tevetittande stört av en irriterande propagandafilm från Försvarsmakten, som vill höja försvarsviljan i landet. Men framför allt, rekrytera unga kvinnor och män till armén.

Försvarsmakten beskriver filmen som reklam, inte som propaganda. Propaganda och påverkanskampanjer är skurkarnas domäner, inte våra. Det är åtminstone vad man vill få oss att tro. Propaganda är en form av kommunikation som syftar till att påverka människors och främmande makters åsikter och beteenden i önskad riktning. För att uppnå ett "behjärtansvärt" syfte gäller det att förvränga verkligheten i en tilltalande mix av tillrättalagda halvsanningar.

En ung man intervjuades i radion: "Det verkar vara skoj att vara soldat", sa han. Om han sett propagandainslaget i tv vet jag inte, men om han gjort det blev han helt säkert stärkt i sin bild av soldatlivet. Om jag själv varit i 12-13-årsåldern hade jag instämt i den unge mannens entusiasm och utbrustit: Satan så häftigt, jag vill också bli soldat!

Bra jobbat Försvarsmakten, men förbaskat lögnaktigt.

Det är bara att konstatera, de har lyckats i sin påverkanskampanj. I varje fall i så motto att deras propaganda är ett hyfsat bra hantverk i gråzonen till desinformation. Om de lyckats rekrytera ungdomar får framtiden utvisa.

Propagandafilmen registrerar inte med ett ord krisen som vår planet genomgår. Krisen står Putin och övriga skurkar för. Våra fjäll, skogar, sjöar och pappaledigheten, skall försvaras med eldkraft, av unga män och kvinnor vid frontlinjen. Inte ens kärnvapen är uteslutet. Att biosfären inte tål ytterligare ett storkrig är ett mindre bekymmer i krigsivrarnas värld.

Fattas bara att propagandafilmen hade glorifierat den segrande grekiska armén vid slaget vid Maraton år 490 f.v.t. där endast 192 greker dog för den "goda" sakens skull, medan 6 400 persiska "skurksoldater" stupade och kastades i en mosse intill. Men det hade nog varit lite väl magstarkt också för "Krigsmakten" att hävda att som "god" löper du mindre risk att dö än "Putins skurksoldater".

"Krigsmakten" tummar massivt på verkligheten. Ingen krigsfruktan kan skönjas i propagandafilmen. Harmoni råder. Inget om soldater som stupat i strid eller mist benen på trampminor, som Erich Maria Remarque beskriver i *På västfronten intet nytt*. Eller ansikten, armar, ben och penisar som slits bort av granatsplitter, som Dalton Trumbo skriver om i *Johnny var en ung soldat*. Och inget om självmorden bland traumatiserade soldater, som Theodor Plievier skriver om i *Stalingrad*.

Det är inget som krigsivrarna vill att våra ungdomar ska fundera på, vilket är förstäeligt. Propaganda gränsande till desinformation måste vara lockande för att nå önskat resultat. Annars riskerar "krigsmakten" att de unga i stället engagerar sig i fredsorganisationer mot upprustning, mot kärnvapen och DCA-avtalet. Att ungdomar och krigsmotståndare bygger det krigsivrarna fruktar mest – en massiv internationell antikrigs- och klimatrörelse med män och kvinnor som vägrar att skjuta på andra oavsett vilken nation de tillhör, som vägrar lyda order.

Orealistiskt?

Det blir svårt, men inte desto mindre är det vägen vi måste gå.

Gay Glans
Medlem i Svenska Freds Skåne

Att försvara landet genom att förstöra det

Vättern är kanske det allra tydligaste exemplet vi har i vårt land på paradoxen att försöka säkra ett territorium genom att förstöra dess miljö. Militariseringsens effekter på Vättern ökar i samband med Sveriges NATO-inträde och med hänvisning till ett försämrat säkerhetsläge, men Vättern som skådeplats för militära skjutövningar och tester av svenska vapen är inget nytt. I över hundra år har Vättern använts som militärt skjutfält vilket resulterat i att tusentals ton ammunitionsrester ligger på botten. Ett annat problem är Karlborgs flygfält som vid det här laget är kraftigt förorenat av PFAS-kemikalier som läcker ut i dricksvattnet. Medan EU-kommissionen i dagarna förbereder beslut om att fasa ut PFAS, vilket flera företag självmant börjat göra, vill det militära försvaret få undantag från sådana restriktioner.

Motståndet mot en tilltagande förgiftning av Vätterns vatten organiserades 2010 och 2013 bildades Aktion Rädda Vättern (ARV). Deras arbete är ett föredöme för freds- och miljövänner som försöker påverka utvecklingen när det gäller att systematiskt samla kunskap och strategiskt skapa nätverk med aktionsgrupper och kommuner.

Ytterligare hot i form av planer på gruvbrytning norr om Gräna bidrog till att opinionen växte och bussar organiserades för många runt Vättern som ville delta i samråden med myndigheterna.

Med den här artikeln vill jag därför också passa på att ge en eloge till ARV och uppmantra till att vi i resten av landet ger vårt stöd i kampen för Vättern. En svårighet har nämligen varit att få upp frågan i beslutande församlingar i Stockholm. Vättern-frågan har länge betraktats som en lokal fråga, men inget kunde vara mer fel.

I själva verket är Vättern en av Mellansveriges viktigaste reservvattentäkter som inte enbart omfattar de 300 000 människor som bor i kommunerna runt sjön. Örebro och ytterligare fyra kommuner har sökt tillstånd för att ta vatten ur Vättern, vilket skulle innebära att dubbelt så många blir beroende av denna sjö.

I ett SVT-inslag 2020 framgår att Stockholmsregionen med sina drygt två miljoner invånare i sin vattenförsörjningsplan diskuterar Vättern som alternativ till Mälaren som dricksvattentäkt.

ARV är också den organisation som för samman den militära frågan med miljöfrågan och drar slutsatser om konsekvenserna. Andra organisationer håller sig på

behörigt avstånd. Vätternvårdsförbundet som arbetar med att bevara Vätterns unika egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern nämner inte ens Försvarets verksamhet som en utmaning. Däremot framhåller man hur unik Vätterns miljö är och att den sedan slutet av 1990-talet ingår i ett europeiskt nätverk för skyddsvärda miljöer, det så kallade Natura 2000. I sin bevarandeplan 2019, som publiceras tillsammans med Länsstyrelserna, Europeiska havs- och fiskerifonden och Natura 2000, skriver Vätternvårdsförbundet att "hela dess utformning och ekosystem är så pass säreget att få liknande sjöar finns i landet, om ens i världen". Det handlar alltså om en lång historia och om unika miljövärden.

Under en period minskade skjutningarna och övningarna med stridsflygen för att nu öka kraftigt samtidigt som Försvaret vill utöka sin verksamhet. En viktig förändring är att man nu bjuder in andra länders stridsflyg att skjuta i sjön. Tidigare har Försvaret haft tillstånd att flyga över Vättern och skjuta 1 000 skott i vattnet under övning. Mark- och miljödomstolen har godkänt att militären får avlossa 70 000 skott i vattnet. Vilka miljöeffekter detta får är fortfarande en tvistefråga. Med tanke på regeringens nya promemoria om att tillståndsprocessen för miljöprovningar ska snabbas på finns risken att det blir allt svårare att följa upp vad detta betyder för vattenkvalité, djurliv och människornas livsmiljö.

Närheten till Linköping och produktionen av krigsflygplanet JAS gör det naturligtvis bekvämt att använda just detta vatten. Vi som har hus i närheten kan följa stridsflygplanets flygningar särskilda dagar i veckan och många. Djur och människor störs, både av buller och vibrationer. Det har särskilt drabbat fritidshusen på Vätterns västra strand som upprepade gånger fått sina fönster förstörda.

Övningarna i Vättern skadar alltså vatten och miljö på flera nivåer. ARV skriver att ammunitionsrester med farliga ämnen lämnas kvar i sjön och sprider bly, koppar, legeringsmetaller, plast och andra miljögifter till djur och dricksvatten, samt förstör lekbottnar för fiskar.

Karlsborgs flygplats är en av de största punktkällorna till PFAS-förorening i Vättern. Stora mängder flygbränsle sprids på låg höjd över sjön och jordbruksmarker. Ekosystem som är helt avgörande för att rena vattnet skjuts sönder. Därtill utgör flygets övningar, som bland annat innebär utbildning av oerfarna piloter, stor fara för haverier med risk för mycket allvarliga konsekvenser för såväl boende i området, som den känsliga och unika miljön.

Försvarets användning av Vättern är alltså ett exempel på hur man försöker försvara landet genom att förstöra det. Det finns mycket att lära av detta och kampen är inte över.

Britt Östlund

Bara ~~två~~!

**DET FINNS BARA TVÅ KRIGSHJÄLTAR
– DESERTÖREN OCH VAPENVÄGRAREN**

Ta ett kliv framåt! Tillsammans!

Varje torsdag i slutet av månaden gör människor något för demokratin. Tar en promenad eller ordnar ett möte. Sedan starten i november 2022 har personer på knappt hundra små och stora orter deltagit – från Tärnaby norrut till Dalby i Skåne.

Ett digitalt "peppmöte" ordnas också för hela landet under en timme varje månad. Samarbetet använder hashtaggen #Taettklivframåt och är en partipolitiskt obunden rörelse bestående av individer/grupper över hela landet som önskar samla kraft och skapa hopp tillsammans.

Tanken är enkel – att samtala om *Fred, Demokrati, Mänskliga rättigheter, Folkbildning* och *En hållbar framtid*.

Ibland samlas man efter beslut på det månatliga peppmötet kring något tema. I våras blev det att höja deltagandet i EU-valet och #Demokratiuppropet som förde fram sina åsikter i hela landet och under en gemensam manifestation i Stockholm mot inskränkningar i rättigheter och attackerna på civilsamhället.

19/9 startade en kampanj för att öka deltagandet i svenska valet om två år och fylla valrörelsen med samtal om fred, demokrati, mänskliga rättigheter, folkbildningen och en hållbar framtid, på samma sätt som inför EU-valet. Detta genom att samla kraft inåt på det sätt som sker när många går ut på en demokratipromenad eller andra aktiviteter.

Sedan träffas digitalt för att stödja varandra med berättelser och erfarenheter om smått och stort. Inte för att prestera något genom att enas om en plattform eller få organisationer att skriva under den och skriva gemensamma debattartiklar, utan istället vara som vattnet som tränger in överallt och urholkar stenen, kan man säga.

Eller som det sas på senaste peppmötet: En av de stora sakerna vi kan göra är att skapa tillit, be om hjälp och ge hjälp när det behövs och att röra sig i samhället som demokratiska varelser. *Ta ett kliv framåt* är en oemotståndlig rörelse som de som söker ständig konfrontation istället för eftertanke och jämlikhet inte förstår sig på. Håll utkik på hemsidan:

<https://taettklivframmat.org/>

Länkar mellan ekologisk omställning och nedrustning i Sverige

15 september 2024

Denna essä kommer att förklara hur man kan länka [ekologisk omställning](#) och nedrustningsmål. Innan detta görs behövs några definitioner. För det första är [ekologisk omställning](#) baserad på två grundläggande principer. Den ena är att vi måste montera ner den fossila bränslebaserade ekonomin eller åtminstone radikalt minska dess omfattning. Denna nedmontering är [den "piska" som krävs för förändring](#). Den andra principen är grön omställning, vilket kräver "morötter" kopplade till teknisk och relaterad ekonomisk omvandling av energi-, transport-, bostads- och jordbrukssystem.

För det andra uppnås [nedrustning](#) eller "[demilitarisering](#)" genom fem grundläggande mekanismer. Dessa är (a) långsiktig nedrustningsplanering i form av fördrag och avtal, (b) ekonomisk omställning av militära fabriker, laboratorier, baser och andra anläggningar, (c) alternativa säkerhetsåtgärder som kan främja säkerhet med minskad användning av vapensystem, (d) alternativa budgetar, så att pengar kan investeras för att ge incitament till att försvarsanläggningar omvandlas till civilt bruk, (e) förändrade utrikespolitiska strategier.

En allt större del av den militära ekonomin baseras på så kallade "dubbla användningsområden" för teknologier, såsom drönarkrigföring och [artificiell intelligens](#) (här kan civil teknologi anpassas för militärt bruk). Med sådana teknologier behövs nya säkerhetsarrangemang och utrikespolitiska strategier som minskar konflikter.

Olika maktkomplex blockerar både ekologisk omställning och nedrustning. Dessa komplex är knutna till politiska nätverk som länkar militärtjänande officerare, [experter](#), media, företag, fackföreningar och universitet som upprätthåller hinder för en grön och fredlig omställning. Militarismen utnyttjar kriser, som det ryska kriget i Ukraina, vilket delvis utlösts av USA och NATO-expansion i Ukraina. Detta bidrog till den ryska invasionen som felaktigt har kallats "ett hot mot Sverige".

Den resulterande krisen gynnar militären på bekostnad av ekologiska mål genom att förvränga olika sanningar. För det första, efter Rysslands upprepade interventioner i Tjetjenien, köpte Sverige tillräckligt med olja från Ryssland för att hjälpa till att betala för cirka 8 % av Rysslands försvarsbudget (mellan 2009 och 2021), enligt statistik jag analyserat. En [rapport](#) baserad på data från 2006 avslöjade att "intäkter från fossila bränslen spelar en oumbärlig roll i Rysslands statsfinansiering och står för cirka 42 % av den ryska federationens totala inkomster". En annan [studie](#) (2018) visade att "över en tredjedel av Rysslands statsbudgetintäkter kommer från

olje- och naturgasverksamheter, och militärutgifterna är nära kopplade till dessa intäkter": Sveriges import av rysk råolja, värd cirka 5 207 miljoner dollar per år, hjälpte Ryssland att finansiera 104 Sukhoi Su-57 stridsflygplan och 1 407 T-14 Armata stridsvagnar.

För det andra ökade Sverige privata investeringar i Ryssland efter att Ryssland gjort massiva bombangrepp på Tjetjenien, det vill säga Sverige ignorerade inte bara det ryska slaktandet i Tjetjenien, utan investerade även i Rysslands krigsmaskin genom import och direkta investeringar.

För det tredje har Sverige periodvis [satt trupper nära den ryska gränsen](#) i en rad provocerande drag. Dessa klassificeras alltid som "defensiva" när de tydligt är offensiva. Sveriges vapenleveranser till Ukraina används för att döda ryssar. Även om Ukraina har rätt att försvara sig ser vi nu att denna rättighet involverar attacker mot ryska civila mål. De militära manövrarna och vapenöverföringarna kan vara försvarbara [eller inte](#), men båda har varit en del av en militär mobilisering som undvikit de eftergifter som krävs för en fredlig uppgörelse.

För att främja en fredlig, ekologisk omställning måste vi omfördela pengar från militära mobiliseringar till gröna teknologier, företag, budgetar och marknader. Detta är teknologiskt möjligt, exempelvis utvecklade det amerikanska Boeing-Vertol-företaget framgångsrikt tunnelbanevagnar från militärteknik som användes under Vietnamkriget. De verkliga hindren är mindre tekniska än politiska. Svenska militära mobiliseringar används för att bromsa vindkraft, förorena svenska sjöar och skapa självuppfyllande profetior där Natos krigsspel skapar ryska vedergällningar och därmed bidrar till att upprätthålla den militära inramningen av "hot".

Den ensidiga militaristiska mediabevakningen, som blockerar både nedrustning och grön mobilisering, gör att vi måste uppmärksamma hur vi kan delegitimera militaristerna. Detta kan ske genom att peka ut militärens roll som förorenare, dess tidigare misslyckanden i [Afghanistan](#), [Libyen](#) och [Irak](#), och de [ekonomiska alternativkostnaderna för en krigsmaskin](#) som har bidragit till att undergräva Sveriges säkerhet (genom att attackera ekologisk säkerhet, avleda budgetar och upprätthålla våldsspiralen kopplad till antagonisering av Ryssland).

Jonathan Michael Feldman

Författaren undervisar i internationella relationer vid Stockholms universitet. Han organiserade den första nationella konferensen om Green New Deal i Sverige 2009 och har studerat mekanismer för grön omställning och nedrustning.

Folkrörelserna blir allt mer allmänpolitiska

Är uppropet för fred och rättvis klimatomställning uttryck för ökat intresse hos folkrörelser för samverkan? Både fred och klimat ses samlat. Men inte bara det utan också miljöfrågan i bredare bemärkelse, välfärds- och demokratifrågor. De som arbetar med jordbruk och skogsbruk, i servicenäringar och industrin ses som lika viktiga. Motstånd men också en gemensam plan för rättvis omställning betonas. Uppropet kan ses som ett uttryck för allmänpolitiskt intresse hos folkrörelser. Partipolitiskt obundna men inte opolitiska, möjligen tvärpolitiska. Ibland engagerade i verksamheter för att värna om gemenskap och samarbete bortom stat och marknad.

Detta medan makthavare i alla väderstreck stapplar fram. På väg mot ökad militarisering finner de ingen väg ut ur kapitalism i olika former och konkurrens mellan stater och maktblock. Mänsklighetens ekologiska förutsättningar för att överleva är hotade. För första gången under sin existens är människan som art hotad av både kärnvapen och av att den tunna hinna av biosfär som vi är beroende av förstörs. Politiker, inte minst i västvärlden, syns rådlösa. De hoppar från den ena publikfriande frågan till den andra utan en sammanhängande politik.

Uppror efter uppror avlöser varandra. Även där tycks det saknas ett program för vad de vill göra om de lyckas kasta ut tidigare makthavare.

I det läget börjar folkrörelser alltmer se det som viktigt att bilda allianser och finna gemensamma intressen över gränser mellan frågor och länder. Vi kommer bevaka denna utveckling i *Fredsbudet* vare sig den tar sig politiska, kulturella eller andra former. Tidningen *Fredsbudet* är, tillsammans med uppropet Fred och rättvis klimatomställning ett exempel. Uppropet är redaktionens gemensamma grund.

Tord Björk

Fred & Klimaträttvisa!

Kom med och bygg en rörelse för fred på jorden och fred med jorden. Nu måste vi samlas lokalt, nationellt och internationellt för eldupphör och fredsförhandlingar i alla krig, för konkreta lösningar på klimatnödläget och för rättvis fördelning av resurser.

Militariseringen både i Sverige och över hela världen slukar enorma resurser som behövs för att lösa klimatkrisen och andra stora problem i vår tid. Att fortsätta skövla och utnyttja naturtillgångarna som om de var oändliga gör planeten obebodlig. Själva livet är hotat.

Vi kan inte fortsätta leva som om det finns fyra jordklot. Energianvändningen måste minska kraftigt, både genom energisnål teknik och ett energisnålt levnadssätt. Vi måste ha ett resursbevarande samhälle och då krävs en genomgripande förändring av det ekonomiska systemet och hela samhället – en förändring som gynnar både dem som bor på landsbygd och i stad, folk som arbetar i jordbruk, skogsbruk, industri och servicenäringar.

Krig innebär att människor dödas, skadas och traumatiseras. Människor drivs på flykt. Bostäder, gemensamma byggnader och infrastruktur förstörs. Miljön skadas av föroreningar, minor och bomber.

Krig leder till militär upprustning, de skapar fiendebilder och bygger murar mellan människor.

Vi behöver bygga broar för att leva tillsammans och kunna arbeta för att lösa klimatkrisen. Vi måste skapa ett gott liv för jordens befolkning. Vi måste samarbeta för att trygga matförsörjningen och spara på våra tillgångar. Vi vill att miljarderna för militär upprustning i stället satsas på klimat, skola, vård och omsorg.

Vi uppmanar enskilda och organisationer att komma med och skapa en folkrörelse för fred och rättvisa.

**Fred och klimaträttvisa nu!
Nedrustning – för miljö och välfärd!
För en rättvis värld!**

Arbetsgruppen för fred och rättvis klimatomställning stockholm@svenskafreds.se
Jordens vänner/fredsutskottet, Artister för fred och Fridays for future/Lund
slowclimate@gmail.com var de första undertecknarna av detta upprop. Nu är
listan på grupper som anslutit sig lång och det tillkommer nya – i flera länder.
Se <https://actionnetwork.org/forms/endorsingpcj/> (läs koden här bredvid)

FRED på & med JORDEN

Lund 20 september

Stockholm 21 september

